

Warszawa, 03-10-2025 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Adam Krzywoń

GK-GKOZP.100.4.2025.BK

Pani Jolanta Sobierańska-Grenda
Minister Zdrowia
ePUAP

Szanowna Pani Minister,

W Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich regularnie powraca problem zapewnienia rzetelnego kształcenia kadr dla systemu ochrony zdrowia psychicznego. Nie ulega wątpliwości, że w obliczu utrzymującego się kryzysu zdrowia psychicznego – zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży – kluczowe jest, aby interwencje były prowadzone przez odpowiednio przygotowanych specjalistów.

Rzecznik Praw Obywatelskich z uznaniem odnotowuje inicjatywy porządkujące zasady wykonywania zawodów psychologa i psychoterapeuty, aktywnie uczestnicząc w tych dyskusjach i pracach¹. Jednocześnie rozmowy ze środowiskiem wskazują na wyraźną dysproporcję w dostępie do specjalizacji niezbędnych w ochronie zdrowia psychicznego.

¹ Dokument: Opinia RPO do kolejnego projektu ustawy o zawodzie psychologa, Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2025r., źródło: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-projekt-ustawy-zawod-psychologa-opinia> oraz Dokument: Opinia RPO do poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, Biuro rzecznika Praw Obywatelskich, Warszawa 2025r. źródło: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-psychoterapeuci-projekt-ustawy-opinia>

Zgodnie z art. 16j ust. 1 ustawy z 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1287) rezydentury – będące najpopularniejszą formą uzyskiwania kwalifikacji specjalisty w danej dziedzinie medycznej – są finansowane z budżetu państwa przez Ministra Zdrowia. W praktyce lekarz w trakcie specjalizacji (np. z psychiatrii) nie ponosi kosztów czesnego². Odmiennie jest w przypadku osób wybierających specjalizacje z następujących obszarów: psychoterapia uzależnień, psychoterapia dzieci i młodzieży, psychologia kliniczna czy psychoseksuologia³.

Osoby kształcące się w tych dziedzinach muszą samodzielnie finansować szkolenie; przykładowo specjalizacja z psychologii klinicznej to koszt przekraczający 40 tys. zł w ciągu czterech lat.

Tymczasem zarówno specjalizacje lekarskie, jak i ww. szkolenia odbywają się pod merytorycznym nadzorem Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, a kończą się egzaminem w Centrum Egzaminów Medycznych. Oznacza to porównywalny poziom wymagań programowych, praktyk i weryfikacji kompetencji. W konsekwencji trudno wskazać merytoryczne różnice, które uzasadniałyby tak odmienne traktowanie finansowe, a obecne zróżnicowanie może budzić wątpliwości z perspektywy zasady równości (art. 32 Konstytucji RP). Taki model tworzy barierę ekonomiczną w dostępie do zawodu, ogranicza napływ specjalistów i utrudnia realizację interwencji niezbędnych w obliczu utrzymującego się kryzysu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Rzecznik Praw Obywatelskich z uznaniem odnotowuje działania Konsultantów Krajowych (m.in. w dziedzinie psychoterapii uzależnień, psychiatrii dzieci i młodzieży oraz psychoterapii dzieci i młodzieży) na rzecz pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych. Wsparcie to ma jednak charakter doraźny, zależy od dostępności konkursów i nie gwarantuje równego, przewidywalnego dostępu do kształcenia w skali kraju. Nie może więc zastąpić systemowego rozwiązania zapewniającego stabilny, publiczny mechanizm finansowania specjalizacji nielekarskich kluczowych dla ochrony zdrowia psychicznego.

² Dokument: *Szkolenie specjalizacyjne lekarzy i lekarzy dentystów (w tym tzw. rezydentura)*, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/szkolenie-specjalizacyjne-lekarzy-i-lekarzy-dentystow-w-tym-tzw-rezydentura>

³ Por. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (Dz.U.2023.1771 t.j.)

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), uprzejmie proszę o informację:

- czy zagadnienie opisane w niniejszym piśmie było analizowane w Ministerstwie Zdrowia i jakie działania naprawcze są rozważane (wraz z ewentualnym harmonogramem prac);
- czy Ministerstwo Zdrowia planuje wprowadzenie mechanizmu finansowania lub refundacji szkoleń specjalizacyjnych dla osób kształcących się w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia psychicznego, w szczególności psychologii i psychoterapii.

Z poważaniem

Adam Krzywoń

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Prof. dr hab. n. med. dr h.c. Krzysztof J. Filipiak, FESC

Dyrektor – Rektor Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie